

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetään parhaillaan.

viro

Swipe to change

Perusoikeudet

Tätä sivua ei ole käännetty valitsemallesi kielelle.

Halutessasi voit tutustua sivun konekäännökseen. Huomaa, että konekäännös on vain suuntaa antava. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.

-----suomi-----bulgariaespanjatšekkitanskasaksakreikkaenglantiranskakroaattiitalialatvialiettuauunkarimaltahollantipuola
portugaliromaniaslovakkisloveeniruotsi

Kansalliset tuomioistuimet

Kansalliset ihmisoikeuselimet

Oikeusasiamies

Erikoistuneet ihmisoikeuselimet

Muut

Kansalliset tuomioistuimet

Käräjäoikeudet, hallinto-oikeudet, piirituomioistuimet ja korkein oikeus

Osoitteet:

Harjun käräjäoikeus, Liivalaia 24, 15034 Tallinn, Eesti

Virun käräjäoikeus, Kooli 2a, 41598 Jõhvi, Eesti

Tarton käräjäoikeus, Kalevi 1, 51010 Tartu, Eesti

Pärnun käräjäoikeus, Kuninga 22, 80099 Pärnu, Eesti

Tallinnan hallinto-oikeus, Pärnu mnt 7, 15082 Tallinn, Eesti

Tarton hallinto-oikeus, Kalevi 1, 51010 Tartu, Eesti

Tallinnan piirituomioistuim, Pärnu mnt 7, 15084 Tallinn, Eesti

Tarton piirituomioistuim, Kalevi 1, 50050 Tartu, Eesti

Korkein oikeus, Lossi 17, 50093 Tartu, Eesti

Nämä tuomioistuimet ratkaisevat oikeusriitoja. Käräjäoikeuksia (*maakohus*) on neljä: Harjun käräjäoikeus, Virun käräjäoikeus, Tarton käräjäoikeus ja Pärnun käräjäoikeus. Hallinto-oikeuksia on kaksi eli Tallinnan ja Tarton hallinto-oikeudet. Hallinto-oikeuksien ratkaisuista tehtyjä valituksia käsittelevät toisen oikeusasteen tuomioistuimina eli muutoksenhakutuomioistuimina Tallinnan ja Tarton piirituomioistuinten hallinto-oikeuden jaostot. Ylin oikeusaste, jossa valituksia käsitellään, on korkeimman oikeuden hallinto-oikeuden jaosto.

Jos henkilö katsoo, että julkisoikeudellinen laitos (esim. valtio tai paikallisviranomainen) on jollakin hallinnollisella määräyksellä tai toiminnalla loukannut hänen oikeuksiaan tai rajoittanut hänen vapauksiaan, hän voi kääntyä hallinto-oikeuden puoleen oikeuksiansa suojaamiseksi. Hallinto-oikeus ratkaisee riita-asioita, jotka liittyvät omaisuus- ja maareformiin, julkishallintoon, verohallintoon, kansalaisuus- ja maahanmuuttokysymyksiin, julkisiin hankintoihin, valtion omaisuuteen, rakentamiseen ja kaavoitukseen sekä valtion vastuuseen.

Valituksen vastaanottanut hallinto-oikeus tarkistaa, täyttäväkö valitus lain vaatimukset, onko valituksessa mukana kaikki siinä mainitut liitteet, kuuluuko valitus hallinto-oikeuden toimivaltaan ja onko valtion käsittelymaksu maksettu. Hallinto-oikeus antaa valituksen tekijälle 15 päivää aikaa korjata puutteet. Jos valituksen tekijä ei korjaa puutteita kyseisessä määräajassa, hallinto-oikeus laatii määräyksen valituksen palauttamiseksi sen tekijälle. Jos valitus on vaatimusten mukainen, hallinto-oikeus ottaa asian käsiteltäväkseen ja suorittaa **alustavan käsittelyn**, jossa asia valmistellaan niin, että se voidaan ratkaista istunnossa keskeytyksettä. Kun alustava käsittely on päättynyt, hallinto-oikeus antaa asianosaisille tiedoksi tuomioistuinkäsittelyn ajankohdan ja paikan eli lähettää asianosaisille haasteet.

Käräjäoikeuden puoleen voi kääntyä, kun oikeuksia on loukattu siviilioikeuden alalla. **Siviiliprosessilain** nojalla käräjäoikeuksissa ratkaistavia asioita ovat esimerkiksi sopimusriidat, perheasiat, perintö- tai esineoikeuteen liittyvät riidat, yritysten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen toimintaan ja johtamiseen liittyvät kysymykset, teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvät riidat, konkurssiasiat ja työläinsäädäntöön liittyvät kysymykset.

Kun halutaan kääntyä siviilituomioistuimen puoleen omien (tai jonkun toisen) oikeuksien suojaamiseksi, tuomioistuimelle tulee esittää haastehakemus. Haaste tarkoittaakin siviilituomioistuimen kautta esitettyä siviilikannetta. Tuomioistuimelle esitettävässä haastehakemuksessa on mainittava mitä vaaditaan, keneltä vaaditaan ja miksi vaaditaan (eli oikeusperusta) sekä esitettävä vaatimukseen liittyvät todisteet.

Haastehakemuksen vastaanottanut tuomioistuim tarkistaa, täyttäväkö haastehakemus vaatimukset ja onko valtion käsittelymaksu maksettu. Jos hakemuksessa on puutteita, tuomioistuim vahvistaa määräajan puutteiden korjaamiselle. Jos puutteita ei korjata määräajassa, tuomioistuim lopettaa menettelyn. Jos haaste on vaatimusten mukainen, tuomioistuim toimittaa sen vastapuolelle vastineen antamista varten. Kun tuomioistuim on päättänyt, ottaako se haastehakemuksen käsiteltäväksi vai ei, se antaa asiaa koskevan määräyksen kohtuullisessa ajassa.

Rikoksen uhri voi tehdä **rikosilmoituksen** suullisesti tai kirjallisesti tutkintaviranomaiselle, tavallisesti **poliisille** tai **syöttäjänvirastolle**.

Rikosilmoituksessa on oltava uhrin henkilö- ja yhteystiedot, tiedot rikoksesta, päiväys ja allekirjoitus. Rikosilmoituksen tekemiseen ei tarvita tiettyä lomaketta, mutta poliisilta voi saada rikosilmoituslomakkeen. Syöttäjänviraston **verkkosivulta** voi ladata sille esitettävän hakemuslomakkeen.

Suullinen tai puhelimitse tehty rikosilmoitus kirjataan pöytäkirjaan, ja puhelu voidaan myös äänittää.

Poliisin tai syöttäjän on ilmoitettava 10 päivän kuluessa rikosilmoituksen vastaanottamisesta, kieltäytykö se aloittamasta rikosoikeudenkäyntiä. Määräaika voidaan pidentää 10 päivällä, jos rikosprosessin aloittamista tai aloittamatta jättämistä koskevan päätöksen tekemiseksi on tarpeen pyytää rikosilmoituksen tekijältä lisätietoja. Rikosilmoituksen tekijälle ilmoitetaan vastausajan pidentämisestä ja pidentämisen syystä.

Tutkinnan päätyttyä poliisi laatii tiedoston ja toimittaa sen syöttäjänviranomaiselle, jolla on seuraavat toimintavaihtoehdot:

Jos syöttäjänviranomainen katsoo tutkinnan päättyneeksi, hän toimittaa tiedoston rikoksesta epäillylle ja uhrille (hakemuksen perusteella, ks. rikosprosessilain 224 §:n 2 momentti), laatii syytteen ja toimittaa sen tuomioistuimeen.

Syöttäjänviranomainen vaatii poliisilta lisätutkimuksia.

Syyttäjäviranomaisen lopettaa menettelyn.

Kansalliset ihmisoikeuselimet

Yksikään viranomainen tai muu organisaatio ei ole Virossa hakenut hyväksyntää kansalliseksi ihmisoikeuselimeksi.

Oikeusasiamies

Oikeusasiamiehen tehtäviä hoitaa oikeuskansleri.

Oikeuskansleri: Kohtu 8, 15193 Tallinn, Eesti

Oikeusasiamiehen ominaisuudessa oikeuskansleri valvoo julkisia tehtäviä hoitavien elinten toimintaa ja sitä, että viranomaiset kunnioittavat yksilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia sekä hyvää hallintotapaa. Oikeuskansleri valvoo

valtionhallinnon laitosten ja elinten toimintaa,

paikallishallinnon laitosten ja elinten toimintaa,

julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden laitosten ja elinten sekä julkisia tehtäviä hoitavien yksityisoikeudellisten henkilöiden toimintaa.

Kuka tahansa voi kääntyä oikeuskanslerin puoleen julkisia tehtäviä hoitavien elinten toiminnan valvomiseksi.

Jos oikeuskansleri katsoo, että julkisia tehtäviä hoitava elin on toiminut laittomasti, hän lähettää kyseiselle elimelle selvityksen siitä, miten kyseinen elin on loukannut oikeuksia. Lisäksi oikeuskansleri antaa tarvittaessa suosituksen lainmukaisuuden ja hyvän hallintotavan noudattamiseksi tai ehdotuksen oikeuksien loukkaamisen lopettamiseksi. Kummassakin tapauksessa hän arvioi, onko kyseinen elin noudattanut lakia ja onko se toiminut henkilön kanssa asioidessaan hyvän hallintotavan mukaisesti. Oikeuskansleri voi lausunnossaan esittää kritiikkiä tai mielipiteensä tai antaa konkreettisia suosituksia oikeuksien loukkaamisen lopettamiseksi.

Oikeuskansleri

Oikeuskansleri: Kohtu 8, 15193 Tallinn, Eesti

Kuka tahansa voi kääntyä oikeuskanslerin puoleen ja pyytää tarkistamaan, onko laki tai muu säädös perustuslain ja muun lainsäädännön mukainen.

Oikeuskansleri valvoo, että lainsäätäjien sekä täytäntöönpano- ja paikallisviranomaisten antamat säädökset ovat perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia.

Oikeuskansleri valvoo

ovatko lait perustuslain mukaisia,

ovatko Viron hallituksen asetukset perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia,

ovatko ministerien määräykset perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia,

ovatko kunnan- ja kaupunginvaltuustojen ja -hallitusten määräykset perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia,

ovatko julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden säädökset lainmukaisia.

Jos oikeuskansleri katsoo, että säädös on perustuslain tai muun lainsäädännön vastainen, hän voi

tehdä säädöksen antajalle **ehdotuksen** säädöksen yhdenmukaistamiseksi perustuslain ja muun lainsäädännön kanssa.

Säädöksen antajan on esitettävä oman kantansa oikeuskanslerille 20 päivän kuluessa. Jos ehdotusta ei oteta huomioon, oikeuskansleri tekee korkeimmalle oikeudelle hakemuksen säädöksen julistamiseksi perustuslain vastaiseksi tai mitättömäksi,

ilmoittaa säädöksen laatijalle, että säädös on yhdenmukaistettava perustuslain ja muun lainsäädännön kanssa tietyssä määräajassa.

Jos ilmoituksessa esitettyjä suosituksia ei oteta huomioon, oikeuskansleri voi tehdä säädöksen antajalle ehdotuksen. Jos ehdotusta ei oteta huomioon, oikeuskansleri tekee korkeimmalle oikeudelle hakemuksen säädöksen julistamiseksi perustuslain vastaiseksi tai mitättömäksi, toimittaa korkeimmalle oikeudelle **selvityksen**, jossa hän pyytää kiinnittämään huomiota lainsäädäntöön sisältyviin ongelmiin.

Erikoistuneet ihmisoikeuselimet

Lapsiasiavaltuutettu

Oikeuskansleri: Kohtu 8, 15193 Tallinn, Eesti

Virossa lapsiasiavaltuutettuna toimii oikeuskansleri. Lasten oikeuksiin liittyvät oikeuskanslerin päätehtävät ovat:

lasten oikeuksiin liittyvien hakemusten käsitteleminen perustuslaillisuuden valvontamenettelyissä ja oikeusasiamiesmenettelyissä,

lapsista vastaaviin laitoksiin tehtävien valvontakäyntien suunnittelu ja toteuttaminen,

hakemusten ja lausuntojen laatiminen perustuslaillisuuden valvontamenettelyissä,

lapsen ihmisoikeuksista kertominen, YK:n lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen tutuksi tekeminen, lapsen oikeuksiin liittyvä tiedotus ja koulutus, tutkimusten ja analyysien tekeminen lapsen oikeuksien edistämiseen ja suojelemiseen liittyvissä kysymyksissä,

yhteistyön järjestäminen lapsi- ja nuorisojärjestöjen, kansalaisjärjestöjen, voittoa tavoittelemattomien yhdistysten, ammattilajijärjestöjen, tutkimuslaitosten ja valtionhallinnon kanssa.

Muilla osin tehtävät ovat samoja kuin oikeuskansleria koskevassa kohdassa kuvatut.

Tasa-arvoelin

Oikeuskansleri ja tasa-arvovaltuutettu

Osoitteet:

Oikeuskansleri: Kohtu 8, 15193 Tallinn, Eesti

Tasa-arvovaltuutettu, Gonsiori 29, 15027 Tallinn, Eesti

Perusoikeutta yhdenvertaiseen kohteluun valvoo oikeuskansleri tavanomaisessa menettelyssä. Tasa-arvovaltuutettu puolestaan on riippumaton virkamies, jonka toiminta perustuu sukupuolten välisestä tasa-arvosta annettuun lakiin ja yhdenvertaisesta kohtelusta annettuun lakiin. Tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on valvoa molempien edellä mainittujen lakien vaatimusten noudattamista. Häneltä saa neuvoja ja apua syrjintään liittyvissä riidoissa. Lisäksi hän antaa asiantuntijalausuntoja syrjintään liittyvissä asioissa.

Tasa-arvovaltuutettu

ottaa vastaan kansalaisten hakemuksia ja antaa lausuntoja syrjintään liittyvissä asioissa,

analysoi lakien vaikutusta naisten, miesten ja vähemmistöön kuuluvien ihmisten tilanteeseen yhteiskunnassa,

tekee Viron hallitukselle, valtionhallinnon elimille sekä paikallishallinnolle ja sen elimille ehdotuksia säädösten muuttamisen ja täydentämisen osalta,

antaa Viron hallitukselle, valtionhallinnon elimille ja paikallisviranomaisille neuvoja ja tietoja sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain ja

yhdenvertaisesta kohtelusta annetun lain soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä,

toteuttaa tarvittaessa toimenpiteitä sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi.

Tasa-arvovaltuutettu antaa lausuntoja syrjintää kokeneille ja niille, jonka oikeutetun edun mukaista on yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen noudattaminen.

Lausunnon tarkoituksena on antaa arvio, jonka perusteella – yhdessä sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain, yhdenvertaisesta kohtelusta annetun

lain ja Viron sitovien kansainvälisten sopimusten ja muiden säädösten kanssa – voidaan arvioida, onko tietyssä oikeussuhteessa rikottu yhdenvertaisen

kohtelun periaatetta.

Lausunnon pyytäjän on esitettävä tasa-arvovaltuutetulle hakemus, jossa on kuvattu syrjintään viittaavat seikat. Tasa-arvovaltuutetulla on lausuntoaan varten oikeus saada tietoja kaikilta niiltä, joilla voi olla syrjintätapauksen selvittämiseksi tarvittavia tietoja, ja pyytää tietyssä määräajassa kirjallisia selvityksiä sekä asiakirjoja tai niiden jäljennöksiä väitettyyn syrjintään liittyvistä seikoista.

Tietosuojaelin

[Tietosuojaelin](#), Väike-Ameerika 19, 10129 Tallinn, Eesti

Tietosuojaelin suojelee seuraavia perustuslaillisia oikeuksia:

oikeus saada tietoa viranomaisten toiminnasta

oikeus yksityis- ja perhe-elämän koskemattomuuteen henkilötietojen käytön yhteydessä

itse kunkin oikeus selvittää, mitä tietoja hänestä on kerätty.

Kantelun toiminnasta tai toiminnan laiminlyönnistä voi esittää, jos esimerkiksi tietojen käsittelijä tai haltija on rikkonut oikeuksia jättämällä vastaamatta yhteydenottoon tai yhteydenottoihin. Tietosuojaelin käsittelee kantelun 30 päivän kuluessa sen esittämisestä. Kantelun käsittelyaikaa voidaan pidentää 60 päivään. Tästä ilmoitetaan kantelun tekijälle kirjallisesti.

Muut erikoistuneet elimet

Muita erikoistuneita elimiä ei ole.

Muud

Asianajajaliitto

[Viron asianajajaliitto](#), Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Eesti

Asianajajaliiton jäseniä ovat virolaiset asianajajat, joiden pääasiallinen toiminta on oikeusapupalvelujen tarjoaminen. Viron asianajajaliitto on **14.6.1919** perustettu itsehallinnollinen ammattiliitto, joka järjestää oikeudellisten palvelujen tarjoamisen yksityisellä ja julkisella sektorilla. Se järjestää muun muassa asianajajien täydennyskoulutusta ja hoitaa suhteita juristeihin, viranomaisiin sekä muihin kotimaisiin ja ulkomaisiin organisaatioihin. Lisäksi se osallistuu aktiivisesti lainsäädäntötyöhön. Viron asianajajaliitolla on myös julkisoikeudellinen tehtävä: se tarjoaa valtion varoin kustannettavaa oikeusapua eli puolustusasianajajan palveluja sekä edustusta siviili- ja hallintoasioissa.

Valtion oikeusavun saamiseksi on tehtävä **hakemus**, joka yleensä esitetään tuomioistuimelle. Jos henkilö on epäiltynä rikosasiassa, jossa puolustusasianajajan käyttö ei ole pakollista, oikeusapua koskeva hakemus esitetään tutkintaviranomaiselle tai syyttäjänvirastolle.

Oikeusapuhakemus on tehtävä viron kielellä. Hakemuksen voi tehdä myös englanniksi, jos oikeusapua hakee luonnollinen henkilö, joka asuu jossain toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai joka on jonkin toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen, tai oikeushenkilö, jonka kotipaikka on jossakin toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Oikeusapua antavan asianajajan määrää Viron asianajajaliitto tutkintaviranomaisen, syyttäjänviraston tai tuomioistuimen pyynnöstä. Oikeusavun hakijalla ei ole yleensä oikeutta valita oikeusavun antajaa. Hänellä on kuitenkin oikeus pyytää tiettyä asianajajaa, jos tämä on antanut suostumuksensa olla käytettävissä oikeusapua varten. Tällöin suostumuksensa antaneen asianajajan nimi on merkittävä suoraan valtion oikeusapua koskevaan hakemukseen.

Menettelyissä, joissa puolustusasianajajan käyttö on lain mukaan pakollista, oikeusapua ei tarvitse erikseen hakea: jos syytetty ei ole palkannut itselleen asianajajaa, menettelyn toteuttavalla virkamiehellä on velvollisuus huolehtia, että tälle nimetään asianajaja.

Päivitetty viimeksi: 03/08/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvalliot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvalliot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijäoikeussäännöt.